

Handläggare
Louise Bill
08-508 264 93

Till
Exploateringsnämnden
2017-11-09

Markanvisning för bostadsändamål inom del av fastigheten Sättra 2:1 i Mälarhöjden till JM AB. Fokus Skärholmen

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden anvisar mark för bostäder inom fastigheten Sättra 2:1 till JM AB och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i utlåtandet.

Håkan Falk
Förvaltningschef

Gunnar Jensen
Avdelningschef

Nina Morling
Enhetschef

Sammanfattning

Fokus Skärholmen är en satsning som syftar till en bred utveckling av stadsdelsområdet Skärholmen och avsikten är att tillföra stadsdelarna nya bostäder samt förbättrade stadskvaliteter. En avgörande målsättning är också att stärka den sociala hållbarheten i stadsutvecklingsområdet. I projektet prövas även nya arbetsprocesser där större och mer generella detaljplaner tas fram och markanvisningar sker i senare skeden än normalt i staden.

Exploateringskontoret
Avdelningen för Projektutveckling

Fleminggatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 264 93
Växel 08-508 276 00
louise.bill@stockholm.se
exploateringskontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se

Exploateringskontoret har genom att använda markanvisningsförfarandet direktanvisning efter jämförelseförfarande valt ut JM AB för delområde inom planområdet Mäläräng.

Exploateringskontoret föreslår att exploateringsnämnden direktanvisar ca 140 lägenheter för ungdomsbostäder till JM AB inom planområdet Mäläräng som är ett delprojekt i Fokus Skärholmen. Bebyggelsen är enligt samrådsförslag tänkt att utformas i form av en lamellbyggnad mot Bredängs trafikplats.

Genom ombyggnation av trafikplats Bredäng skapas utrymme för byggnation av ca 1 000 tillkommande bostäder med tillhörande närservice. Genom att riva delar av Skärholmsvägen skapas utrymme för att bygga upp en ny gatu- och kvartersstruktur. I jämförelseförfarandet har åtgärder för social hållbarhet utvärderats och projektet bedöms kunna bidra till ett mer socialt hållbart Skärholmen utifrån de åtaganden som JM AB åsätter sig i samband med markanvisningen.

Marken avses upplåtas med tomträtt.

Markanvisningen följer de ekonomiska ramarna i inriktningsbeslutet för Fokus Skärholmen som fattades av kommunfullmäktige den 4 september 2017. Kontoret bedömer att exploateringen ger ett överskott till staden.

Arbete med detaljplan pågår inom ramen för Fokus Skärholmen.

Bakgrund till markanvisningen

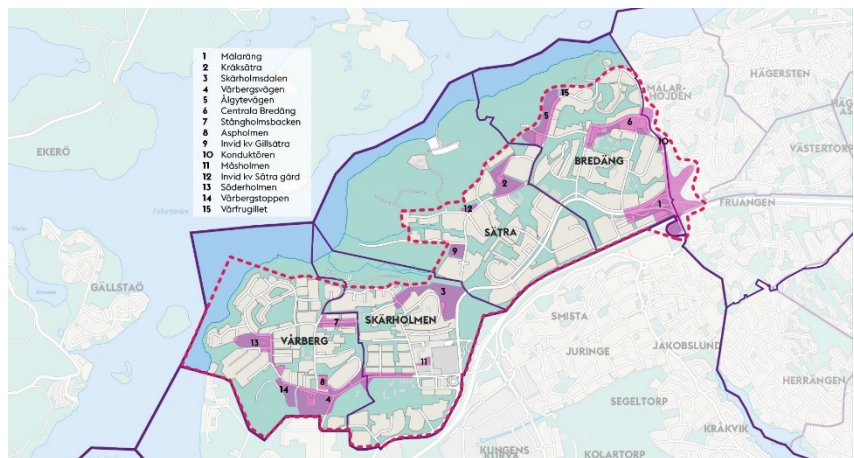
Fokus Skärholmen är en satsning som syftar till en bred utveckling av stadsdelsområdet Skärholmen som inkluderar Vårberg, Skärholmen, Sätra och Bredäng. Satsningen Fokus Skärholmen är förvaltningsövergripande och avsikten är att tillföra stadsdelarna 4000 bostäder i nya detaljplaner till 2018, samt förbättrade stadskvaliteter.

Fokus Skärholmen har även ett särskilt uppdrag att utgöra profilprojekt för socialt hållbar stadsutveckling. Uppdraget innebär att särskilt synliggöra det lokala perspektivet och implementera de aspekter av stadsbyggandet som är betydelsefulla för en socialt hållbar stad. Målet är att med

utgångspunkt i Skärholmens lokala förutsättningar tillföra nya värden och skapa en trygg och levande stadsdel. Stadsdelsområdets kulturhistoria men också strändernas och naturens stora ekologiska och rekreativa värden ger en stark identitet som är en resurs att bygga vidare utifrån.

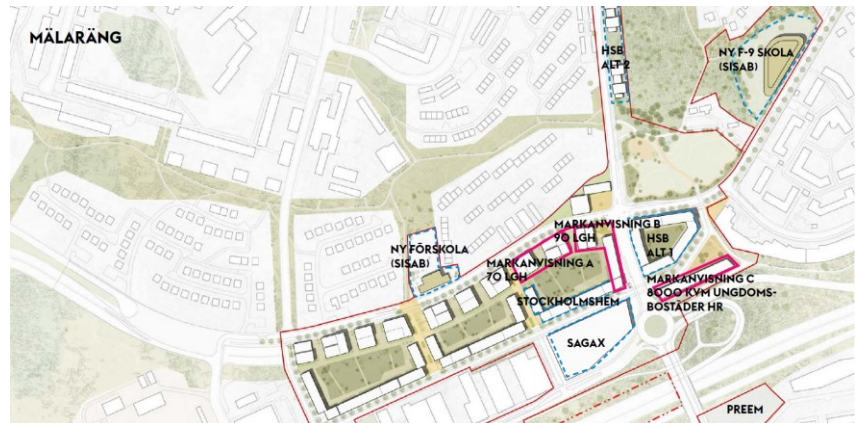
I Fokus Skärholmen prövas en process med större mer generella detaljplaner och processer där detaljplaner föregår markanvisningar. Det aktuella markanvisningsområdet hör till de delprojekt där en process för att åstadkomma mer flexibla detaljplaner prövas.

Utgångspunkten för processen innebär att staden driver planarbetet och upphandlar arkitekter och konsulter för nödvändiga utredningar men för att säkerställa genomförbarheten i de planer som arbetas fram och få in byggherrarnas perspektiv i arbetet markanvisades under hösten 2016 s.k. ”ankarbyggherrar” inom respektive planområde.

Karta över Skärholmens stadsdelsområde med delprojekt inom Fokus Skärholmen. Detta ärende avser markanvisning inom delprojektet Mäläräng, nr 1 i kartan.

Resterande markanvisningar har enligt tidigare tjänsteutlåtande för inriktningsbeslut för Fokus Skärholmen föreslagits ske i två skeden för de ovan angivna projekten – dels efter samråd och dels efter antagen detaljplan. Under hösten har intresserade byggherrar haft möjlighet att ansöka om markanvisning för totalt sex utvalda delområden, s k tilldelningsområden, inom tre planområden; Mäläräng, Skärholmsdalen och Värbergsvägen. Dessa planområden har parallellt med jämförelseförfarande varit på samråd. Detta ärende avser markanvisning för tilldelningsområde C omfattande ca 140 lägenheter för ungdomsbostäder inom planområdet för Mäläräng.

Planområdet Mälaräng med tilldelningsområdena markerade. Detta ärende avser markanvisning för tilldelningsområde C.

I jämförelseförfarandet har utvärdering av inkomna ansökningar gjorts utifrån jämförelsekriterier. Dessa kriterier har framförallt avsett åtgärder för att stärka social hållbarhet i stadsdelen samt ambitioner för gestaltungs- och stadsbyggnadskvalitéer för de aktuella projekten. Totalt har 12 ansökningar för det aktuella markanvisningsområdet inkommit.

Bolaget har under de senaste 5 åren fått 13 markanvisningar om totalt 1 780 lägenheter.

Planområdet berör del av fastigheten Sätra 2:1 och för markanvisningsområdet gäller detaljplan 6017 och 6298 som anger området för trafikändamål samt park. Samråd för ändring av detaljplanen pågår fram till den 17 oktober.

Tidigare beslut

Tidigare beslut Fokus Skärholmen		
Datum	Nämnd/ Kontor	Beskrivning
2015-10-27	Expln	Utredningsbeslut på delegation inom exploateringskontoret
2015-12-10	Sbn	Start-PM Fokus Skärholmen
2016-03-22	Expln	Utredningsbeslut för Fokus Skärholmen
2016-11-10	Expln	Markanvisning till ankarbyggare för 5 större utredningsområden – Vårbergsvägen, Skärholmsdalen (tidigare Södra Skärholmsvägen), Mälaräng, Ålgrytevägen och Kråksätra (tidigare

		Björksättravägen/Kråksåtrabacken).
2017-09-04	KF	Inriktningsbeslut för Fokus Skärholmen

Utöver ovan beslut för Fokus Skärholmen markanvisades AB Stockholmshem cirka 80-90 lägenheter i s k Stockholmshus inom planområdet den 12 oktober 2017.

Markanvisning

I Mäläräng finns tre olika tilldelningsområden: Dels område A som beräknas omfatta 6 600 kvm BTA ovan mark eller cirka 70 lägenheter mot Eksättravägen och dels område B som beräknas omfatta 8 500 kvm BTA ovan mark eller cirka 90 lägenheter mot Eksättravägen och Bredängsvägen. Parkeringsplatser ska anordnas i garage eller parkeringsköp och behöver troligtvis lösas med intilliggande kvarter. I kvarteren ges möjlighet att inrymma lokaler för centrumverksamhet i bottenvåningar mot gata och i vissa lägen ställs krav på lokaler. Område C omfattar 8 000 kvm ungdomsbostäder, eller cirka 140 lägenheter i en lamellbyggnad mot Bredängs trafikplats.

Detta ärende avser område C. Lägenheterna ska upplåtas med hyresrätt som ungdomslägenheter. Marken kommer att upplåtas med tomträtt.

Mäläräng med aktuellt tilldelningsområde utmarkerat.

Exploateringsens innehåll och utformning kommer att prövas vidare i den fortsatta planprocessen.

Markanvisning sker efter jämförelseförfarande enligt de principer som kommunfullmäktige beslutat om i stadens

markanvisningspolicy. Markanvisningen gäller under två år från nämndens beslut.

Kontoret tecknar markanvisningsavtal med byggherren enligt detta utlåtande. Byggherren förbinder sig till åtaganden angivna i ansökan om markanvisning, Bilaga 1. Detta avser exempelvis att åtaganden om åtgärder för ökad social hållbarhet ska genomföras och att det slutliga bygglovsförslaget uppfyller de ambitioner avseende gestaltning och kvalitet som visats på i bolagets ansökan. Bolaget avser lämna samtliga lägenheter till Stockholm stads Bostadsförmedling. Förtydligande till bolagets ansökan, som regleras i markanvisningsavtalet, är att Stockholm stads Bostadsförmedling AB ej kommer att ha möjlighet att erbjuda lägenheterna till personer boende i Skärholmen särskilt som bolaget föreslår i sin ansökan.

Hur projektet uppfyller stadens mål

Exploateringskontoret har bedömt projektet utifrån Vision 2040, mål i stadens budget, översiktsplanen och övriga styrdokument. Projektet är en del utav Fokus Skärholmen och inriktningsbeslut för Fokus Skärholmen fattades av kommunfullmäktige den 4 september 2017.

Bostadsbebyggelse

Den aktuella exploateringen avser ca 140 lägenheter i hyresrätt för ungdomsbostäder. Detta kan ställas i relation till att det i stadsdelen i dag finns 8 812 lägenheter i hyresrätt, vilket motsvarar 62% av det totala bostadsbeståndet i stadsdelen. Inom Mälaräng planeras för att hälften av byggrätterna för nya bostäder ska kunna upplåtas med tomträtt för hyresrätter. Den andra hälften avses försäljas för bostadsrättsproduktion.

Lokaler

Ett arbete för att identifiera kommande behov av förskolor och bostäder enligt LSS eller SoL är initierat och sker i dialog mellan berörda förvaltningar för att dessa behov ska kunna tillgodoses i planeringen. Berörd stadsdelsförvaltning har uttryckt att de har behov av bostäder enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade och/eller Socialtjänstlagen i projektet motsvarande en gruppbostad om totalt 12 lägenheter samt tillhörande serviceutrymmen. Byggherren är informerad om stadsdelsförvaltningens önskemål.

Övergripande miljöaspekter för Fokus Skärholmen har studerats i samråd med miljöförvaltningen. Fördjupat arbete avseende miljökonsekvenser hanteras inom pågående planarbete.

Inom Mäläräng planeras för 1 100 nya bostäder samt bland annat en handelsetablering och en ny F-9 skola. Att planområdet ligger i direkt anslutning till Södertäljevägen och Bredängs trafikplats ställer särskilda krav på att bebyggelse och stadsrum utformas för att klara krav för buller och trafikflöden.

Kompensation för ianspråktagen grönyta

Grönstrukturen föreslås i detaljplaneförslaget utvecklas med nya parker, förstärkta kopplingar och omvandling av ytor för trafikändamål till bostadskvarter. Grönytefaktor och eventuella kompensationsåtgärder för förlorade naturvärden i samband med exploateringen kommer att studeras under planprocessen för hela planområdet.

Energihushållning

Bolaget har förbundit sig att vid projektering och byggande inom fastigheten uppfylla krav samt eftersträva målet för ”hållbar energianvändning vid nyproduktion på stadens mark” med högst 55 kWh/kvm och år enligt Stockholms miljöprogram 2012-2015 ”Hållbar energianvändning”.

Tillgänglighet

All planering av den yttre miljön ska ske med särskild hänsyn till behoven hos äldre och personer med funktionsnedsättning. Exploateringen ska genomföras inom ramen för Stockholm en stad för alla - Riktlinjer för att skapa en tillgänglig och användbar utemiljö.

Tillgänglighetsfrågorna kommer att utredas i samband med planprocessen. Vistelseytor intill de nya husen och entréer kommer att vara tillgängliga för personer med nedsatt rörelseförmåga.

Påverkan på barn

Inom Fokus Skärholmen sätts Stockholms stads nya metod med *Integrerad* barnkonsekvensanalys. Syftet är att kartlägga barnens perspektiv på utemiljön genom dialoger för att sedan formulera mål i planprojekten som ska bidra till att skapa bra närmiljöer för barn i alla åldrar inom Skärholmens

stadsdelsområde. Arbetet med barnkonsekvensanalysen fortsätter inom ramen för planarbetet.

Konstnärlig utsmyckning

I exploateringsprojekten ska 1 % av stadens produktionskostnad avsättas till offentlig konstnärlig gestaltning i samråd med Stockholm Konst. Medel för konst avsätts per delprojekt inom Fokus Skärholmen. Medel från flera projekt föreslås kunna riktas till samma åtgärd om detta bedöms ge mest nytta för stadsdelen. Medel och konstnärlig gestaltning redovisas i kommande genomförandebeslut.

Genomförandefrågor

Tidplan och kommande beslut

Projektet har en preliminär och översiktlig tidplan. Kontoret bedömer att arbetet med detaljplanen kommer att pågå till och med 2018. Byggstart för allmän platsmark inom Mälaräng kan tidigast ske 2019 och utbyggnaden förväntas ske etappvis och sträcker sig över flera år. Byggstart på kvartersmark bedöms tidigast kunna ske 2022.

När överenskommelse om exploatering ska träffas med exploitören ska exploateringsnämnden fatta ett genomförandebeslut. Detta beräknas preliminärt ske under 2018.

Risker och osäkerheter

Större risker kopplade till stadens investeringar är framförallt att ledningsomläggningar, ombyggnad av Murmästarvägen och Trafikplats Bredäng, rivning av delar av Skärholmsvägen samt att utbyggnad av ny infrastruktur blir dyrare än bedömt i detta tidiga skede.

Tidplanen för utbyggnad av planområdet kan påverkas av Trafikverkets utbyggnad av Förbifart Stockholm, då områden angränsande till Murmästarvägen används för etableringsytor för byggnationen av Förbifarten samt av behovet av att flytta en bensinstation inom planområdet.

Kopplat till de nya arbetsprocesserna som prövas inom Fokus Skärholmen och att markanvisningar delvis kommer att ske efter antagen detaljplan innebär risk att genomförandebeslut behöver fattas innan framtida intäkter för staden är säkerställda. Att markanvisa delar av planområdet minskar denna riskexponering något.

Kommunikation

Fokus Skärholmen har en upprättad kommunikationsplan inom ramen för hela fokusområdet Skärholmen. Av den framgår vilka intressenter och mottagare av information som identifierats och hur olika kanaler ska användas för att kommunicera vad som sker i projektet.

Kontoret är delaktigt i projektet i nära samarbete med stadsledningskontoret, stadsbyggnadskontoret och stadsdelsförvaltningen. Miljöförvaltningen, trafikkontoret, utbildningsförvaltningen och idrottsförvaltningen är också involverade i projektet.

När detta ärende skickas till exploateringsnämnden skickas det också ut till ledamöterna i Skärholmens stadsdelsnämnd.

Kontorets sammanfattande bedömning

Kontoret ser positivt på markanvisningen inom Mälaräng. Markanvisningen är ett viktigt steg i den kommande utvecklingen inom planområdet. De åtgärder för social hållbarhet som bolaget åtar sig genomföra kopplat till markanvisningen anses också bidra till ett mer socialt hållbart Skärholmen.

Slut

Bilagor

1. Markanvisningsansökan